

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

referitor la proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *proiectului de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 28.02.2024, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, **cu următoarele observații**, precum și **cu propunerile de modificare prevăzute în anexă**:

- la art. 1 alin. (3) nu este clar cine poate certifica copiile documentelor prevăzute la alin. (2);
- la art. 1 alin. (4) - referitor la dovada imposibilității angajatorului de a depune cele două tipuri de declarații - se prevede în sarcina persoanei în cauză să obțină un document de la Registrul Comerțului din care să rezulte că angajatorul a fost în imposibilitatea de a întocmi și depune declarația nominală/ rectificativă. Pentru

simplitate, astfel de dovezi/informatii ar trebui să fie obținute de casele de pensii direct de la Registrul Comerțului și nu de către viitorii pensionari. Totodată, este necesară revizuirea formulării, care în forma actuală sugerează că respectivul document ar fi în format letric și nu digital. Ținându-se cont de tendința de digitalizare, se impune cel puțin prevederea și a formei digitale;

- la art. 9 alin. (2) este necesară completarea acestuia în sensul de a se menționa cu exactitate la ce suma achitată se face referire ca fiind obiect al restituirii, atâta timp cât durata unui contract expiră în termen de 1 an și pot exista mai multe contracte încheiate succesiv. O variantă ar putea fi încheierea unui singur contract și prelungirea anuală a acestuia prin acte aditionale subsecvente;
- la art. 14 alin. (4) – referitor la majorarea stagiului minim de cotizare contributiv, stagiul complet de cotizare contributiv și respectiv vârsta standard de pensionare - prevederile sunt în contradicție cu alin.(7) al aceluiași articol și cu art. 47 alin. (7) din lege: termenul la care se face referire, respectiv conf.art. 14 alin. (4) „la un interval de maxim 3 ani”, iar la art.14 alin. (7) din norme si art. 47 alin (7) din lege „la fiecare 3 ani”. Deci, din perspectiva predictibilității, este necesar a se preciza dacă intervalul respectiv este fix de 3 ani sau de maxim 3 ani. În plus, nu ar exista un răstimp suficient între momentul întocmirii raportului (la 3 ani, deci inclusiv spre finalul celor 3 ani, posibil) și momentul ajustării de către Guvern a prevederilor (maxim 3 ani, deci înainte de expirarea a 3 ani);
- la art. 60 - referitor la comunicarea deciziei de pensionare – fiind vorba de norme de aplicare a legii, nu este suficient să se preia în aceste norme prevederea din lege, ci ar fi trebuit să se dea informații detaliate în legătură cu fiecare modalitate de comunicare (de exemplu, care este modalitatea prin care o persoană poate opta pentru o modalitate de comunicare, informațiile necesare, etc);
- la art. 61 alin. (1) lit. p) și lit. s) - referitor la adeverința din care să rezulte că persoana nu a optat pentru continuarea activității până la 70 de ani (lit. p) și la adeverința cu datele de identificare ale angajatorului (lit. s) pe care să o depună persoana ce urmează a se pensiona la limita de vârstă/ anticipată odată cu dosarul de pensionare - pentru a exista o practica unitară este necesar să existe un model ca anexă la norme;
- la art. 62 alin. (3) nu este precizat niciun termen în care Președintele Casei Naționale de Pensii va emite ordinul de aprobare a modelului procurii speciale;
- la art. 97 alin. (1) și alin. (2), în actuala formulare, pare că aceste două alineate conțin aceleași dispoziții formulate diferit, care pot crea confuzii la punerea în practică;

- considerăm o reducere nedreaptă a punctajului respectiv cuantumului pensiei celor care au lucrat în condiții speciale sau deosebite, având în vedere plata suplimentară consistentă la contribuții sociale a celor care au lucrat în aceste condiții, speranța redusă de viață cauzată de aceste condiții (îmbolnăviri);
- menținerea cuantumului pensiei actual pentru o perioadă fără indexare nu acoperă nedreptatea făcută;
- raportat la prevederile art. 22 alin. (2), în acest sens al reducerii vârstelor standard de pensionare, precum și cele prevăzute de alte acte normative cu caracter special, pot fi cumulate fără ca reducerea totală să fie mai mare de 11 ani, și pentru aceasta trebuie completat cu prevederile art.34 din Legea nr.195/2020 privind Statutul Personalului Feroviar, cu modificările și completările ulterioare, în anul 2024 până la data 1 septembrie 2024, respectiv să se aplice reducerea de 5 ani pentru ceferiștii care au stagiul complet de cotizare de 35 ani și care au 30 ani lucrați la Siguranța Circulației, aplicare care este stabilită prin prezentele norme până la data de 1 septembrie 2024, când Legea nr. 360/203 abrogă art. 34 și 35 din legea mai sus enunțată;
- este necesar să fie eliminat din lege criteriul prin care se stabilește că începând cu data finalizării eșalonării prevăzută de lege, majorarea stagiului minim/complet de cotizare contributiv și a vârstei standard de pensionare, prevăzute de lege, se realizează în funcție de evoluția speranței de viață din România. Speranța de viață este un criteriu necontrolabil în condițiile în care nu există un recensământ exact al populației și foarte mulți cetățeni români lucrează în străinătate.

Președinte,
Bogdan SIMION

Propuneri de modificare aferente
proiectului de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor
Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii

<i>Nr. crt.</i>	<i>Text inițial</i>	<i>Text propus</i>	<i>Motivare</i>
1.	<p>ART.61</p> <p>(1) Actele la care se face referire la art. 89 alin. (2) din lege, pentru pensia pentru limită de vârstă și pensia anticipată sunt, după caz:</p> <p>a) ... o)</p> <p>p) adevărință eliberată de angajator/angajatori din care să rezulte că nu a optat pentru continuarea activității până la împlinirea vârstei de 70 ani, conform art. 46 alin. (2) din lege (original);</p>	<p>ART.61</p> <p>(1) Actele la care se face referire la art. 89 alin. (2) din lege, pentru pensia pentru limită de vârstă și pensia anticipată sunt, după caz:</p> <p>p) adevărință eliberată de angajator/angajatori din care să rezulte că nu a optat pentru continuarea activității în baza aceluiași contract individual de muncă până la împlinirea vârstei de 70 ani, conform art. 46 alin. (2) din lege (original);</p>	
2.	<p>ART. 63</p> <p>(1) În situația prevăzută la art. 90 alin. (4) lit. a) din lege prezentarea dovezii încetării calității de asigurat este necesară doar în situația persoanelor pentru care medicul expert, prin decizia medicală asupra capacității de muncă, nu confirmă posibilitatea desfășurării activității profesionale.</p>	<p>ART. 63</p> <p>(1) În situația prevăzută la art. 90 alin. (4) lit. a) din lege prezentarea dovezii încetării calității de asigurat este necesară doar în situația persoanelor pentru care medicul expert, prin decizia medicală asupra capacității de muncă, nu confirmă posibilitatea desfășurării activității profesionale (gradul I sau II activității profesionale).</p>	<p>1. Codul Muncii</p> <p>Angajatorul nu va mai putea desface un contract de muncă al unei persoane pensionate medical, pentru că legea îi va permite persoanei să lucreze în continuare (nu există criterii normative clare între profesii și deficiențe funcționale). Se creează o nedreptate/</p>

	<p>de invaliditate), iar Fișa Medicală de aptitudini eliberată la data cererii de pensionare de invaliditate, de către un Medic de Medicina Muncii, stabilește capacitatea păstrată/limitată /incompatibilă pentru activitatea profesională de la locul specific de muncă al asiguratului.</p> <p>(2) În situația persoanelor care nu fac obiectul alin. (1) și care la data emiterii deciziei medicale asupra capacității de muncă nu beneficiau de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă, iar medicul expert confirmă posibilitatea desfășurării activității profesionale, pensia de invaliditate se acordă începând cu data înregistrării cererii.</p>	<p>discriminare față de persoanele care muncesc în același loc de muncă în unitatea respectivă.</p> <p>În Codul Muncii, art. 27 și art. 28 prevăd, la încheierea unui contract de muncă, cerința obligatorie de a fi apt de muncă pentru prestarea aceleiași munci și de a face obligatoriu controlul medical periodic anual privind menținerea acestei aptitudini pentru locul de muncă. În caz contrar, se prevede la art. 61 lit. c) posibilitatea de a dispune concedierea angajatului („în cazul în care, prin decizie a organelor competente de expertiză medicală, se constată inaptitudinea fizică și/sau psihică a salariatului, fapt ce nu permite acestuia să își îndeplinească atribuțiile corespunzătoare locului de muncă ocupat”);</p> <p>2. Echitatea socială și a sistemului de pensii</p> <p>Foarte multe persoane care se află încadrate în muncă își vor „descoperi” diferite afecțiuni care nu interferează prea mult cu activitățile lor profesionale, și cu care se vor prezenta la Comisiile de expertiză pentru obținerea unei pensii de invaliditate. Până acum, în evaluarea capacității de muncă exista argumentul scăderii sau pierderii capacității de muncă și medical trebuia apreciată și cuantificată această capacitate. În contextul noilor modificări nu se va putea compara o deficiență funcțională față de o capacitate normală de muncă,</p>
--	--	---

			<p>pentru că sensul legii este că poate avea o capacitate de muncă păstrată pentru anumite activități. Nu există normative clare pentru ce activități se potrivesc anumitor deficiențe și se va crea un haos de interpretări, reclamații, inechități, presiuni din partea persoanelor solicitante asupra medicilor care vor trebui să aplice aceste noi modele. Va crește foarte mult adresaibilitatea pentru pensionare de invaliditate dacă oricum ei au dreptul sa muncească.</p>
3.	<p>ART. 70</p> <p>(1) Pentru cazurile neconcludente, medicul expert al asigurărilor sociale poate solicita completarea documentației medicale cu investigații sau examinări de specialitate suplimentare.</p> <p>(2) În situațiile prevăzute la alin.(1) termenul de emitere a deciziei medicale se prelungește cu maximum 30 de zile. Refuzul de a efectua investigații suplimentare, în termen de 30 de zile, atrage după sine emiterea deciziei de neîncadrare în grad de invaliditate.</p> <p>(3) Investigațiile sau examinările de specialitate suplimentare se vor efectua în unități sanitare de specialitate cu care CNPP are încheiate contracte de prestări de servicii medicale.</p>	<p>ART. 70</p> <p>(1) Pentru cazurile neconcludente, medicul expert al asigurărilor sociale poate solicita completarea documentației medicale cu investigații sau examinări de specialitate suplimentare.</p> <p>(2) În situațiile prevăzute la alin.(1) termenul de emitere a deciziei medicale se prelungește cu maximum 30 de zile. Refuzul de a efectua investigații suplimentare, în termen de 30 de zile, atrage după sine emiterea deciziei de neîncadrare în grad de invaliditate.</p> <p>(3) Investigațiile sau examinările de specialitate suplimentare se vor efectua în unități sanitare de specialitate cu care CNPP are încheiate contracte de prestări de servicii medicale. Lista acestor unități sanitare va fi publicată pe site-ul CNPP la data intrării în vigoare a Legii 360/2023 și a prezentelor norme de aplicare.</p>	

	<p>(4) Procedura de contractare și de selectare a unităților sanitare în vederea încheierii de contracte de prestări de servicii medicale, precum și obiectul acestor servicii medicale, în aplicarea prevederilor art. 65 din lege, se stabilesc prin ordin al președintelui CNPP, cu respectarea prevederilor legale în domeniu.</p>	<p>(4) Procedura de contractare și de selectare a unităților sanitare în vederea încheierii de contracte de prestări de servicii medicale, precum și obiectul acestor servicii medicale, în aplicarea prevederilor art. 65 din lege, se stabilesc prin ordin al președintelui CNPP, cu respectarea prevederilor legale în domeniu.</p>	
4.	<p>ART. 72 (1) După înregistrarea/completarea documentației medicale, medicul expert al asigurărilor sociale de la cabinetul, unde a fost depusă cererea de expertiză medicală a capacității de muncă, programează solicitantul pentru expertizare în maxim 15 zile calendaristice. (2) Bolnavii netransportabili sunt expertizați pe baza documentației medicale. Medicul curant are obligația de a completa un referat medical detaliat, care să cuprindă date clinice și paraclinice pentru susținerea diagnosticului clinic și gravitatea afecțiunilor. Pentru cazurile neconcludente, bolnavii vor fi transportați pentru examinare la sediul cabinetului de expertiză medicală a capacității de muncă, prin grija familiei/aparținătorului.</p>	<p>ART. 72 (1) După înregistrarea/completarea documentației medicale, medicul expert al asigurărilor sociale de la cabinetul, unde a fost depusă cererea de expertiză medicală a capacității de muncă, programează solicitantul pentru expertizare în maxim 15 zile calendaristice. (2) Bolnavii netransportabili sunt expertizați pe baza documentației medicale. Medicul curant are obligația de a completa un referat medical detaliat, care să cuprindă date clinice și paraclinice pentru susținerea diagnosticului clinic și gravitatea afecțiunilor. Pentru cazurile neconcludente, bolnavii vor fi transportați pentru examinare la sediul cabinetului de expertiză medicală a capacității de muncă, prin grija familiei/aparținătorului. Referatele medicale care nu sunt completate cu datele necesare la toate rubricile sunt considerate neconforme și se restituie pentru completare medicului emitent.</p>	<p>Dacă nu există nicio consecință, medicii vor completa superficial Referatele (sunt multe cazuri în prezent), și nu există</p>

			<p>temei legal pentru a nu fi acceptate într-un dosar medical (care generează drepturi financiare).</p>
5.	<p>ART. 73 (1) După examinarea bolnavului și analizarea documentației medicale, medicul expert al asigurărilor sociale completează raportul de expertiză medicală a capacității de muncă și emite decizia medicală asupra capacității de muncă. (2) În aplicarea art. 62 alin. (2) din lege, în cadrul deciziei medicale asupra capacității de muncă, medicul expert al asigurărilor sociale are obligația să facă mențiuni cu privire la posibilitatea sau, după caz, imposibilitatea desfășurării anumitor activități profesionale.</p>	<p>ART. 73 (1) După examinarea bolnavului și analizarea documentației medicale, medicul expert al asigurărilor sociale completează raportul de expertiză medicală a capacității de muncă și emite decizia medicală asupra capacității de muncă. (2) În aplicarea art. 62 alin. (2) din lege, în cadrul deciziei medicale asupra capacității de muncă, medicul expert al asigurărilor sociale are obligația să facă mențiuni cu privire la posibilitatea sau, după caz, imposibilitatea desfășurării anumitor activități profesionale. Pentru elaborarea acestor mențiuni va solicita o Fișă medicală de aptitudini eliberată de un Medic de Medicina Muncii pentru locul de muncă actual sau conform cu pregătirea profesională a solicitantului de pensie invaliditate.</p>	
6.	<p>ART. 75 (1) Programul recuperator este obligatoriu pentru persoana în cauză și pentru persoanele competente să îl aplice. Medicii curanți au obligația de a consemna măsurile recuperatorii efectuate de bolnavi în programul recuperator. (2) Programul recuperator reprezintă un document medico-juridic necesar evaluării măsurilor luate în vederea</p>	<p>ART. 75 (1) Programul recuperator este obligatoriu pentru persoana în cauză și pentru persoanele competente să îl aplice. Medicii curanți au obligația de a consemna măsurile recuperatorii efectuate de bolnavi în programul recuperator. Modelul Programului recuperator va fi stabilit conf. art. 92 din prezentele Norme. (2) Programul recuperator reprezintă un document medico-juridic necesar</p>	<p>Modelul este prezentat în Anexa – Program recuperator</p>

	<p>îmbunătățirii restantului morfo-funcțional și al recuperării capacității de muncă, care să conducă la reinserția socio-profesională a pensionarilor de invaliditate.</p>	<p>evaluării măsurilor luate în vederea îmbunătățirii restantului morfo-funcțional și al recuperării capacității de muncă, care să conducă la reinserția socio-profesională a pensionarilor de invaliditate.</p>	
7.	<p>ART. 124</p> <p>Formularele de decizii utilizate în activitatea de acordare a prestațiilor se aprobă prin ordin al președintelui CNPP.</p>	<p>ART. 124</p> <p>(1) Formularele de decizii utilizate în activitatea de acordare a prestațiilor se aprobă prin ordin al președintelui CNPP.</p> <p>(2) Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă își elaborează Regulamentul de organizare și funcționare, în termen de 60 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I a prezentei hotărâri, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Casei Naționale de Pensii Publice.</p>	<p>Conform legislației în vigoare.</p>
8.	<p>ANEXA nr. 14 la norme</p> <p>SPORURILE, INDEMNIZAȚIILE ȘI MAJORĂRILE DE RETRIBUȚII TARIFARE</p> <p>care, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, au făcut parte din baza de calcul a pensiilor și care se utilizează la determinarea punctajelor lunare în baza prevederilor art. 139 alin. (3) din lege</p> <p>IV. Alte sporuri acordate de către ministerele de resort, conform prevederilor actelor normative în vigoare în diverse perioade, evidențiate împreună cu salariile aferente în statele de plată și pentru care s-a datorat și s-a</p>	<p>ANEXA nr. 14 la norme</p> <p>SPORURILE, INDEMNIZAȚIILE ȘI MAJORĂRILE DE RETRIBUȚII TARIFARE</p> <p>care, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, au făcut parte din baza de calcul a pensiilor și care se utilizează la determinarea punctajelor lunare în baza prevederilor art. 139 alin. (3) din lege</p> <p>IV. Alte sporuri/ indemnizații acordate de către ministerele de resort conform prevederilor actelor normative în vigoare în diverse perioade, evidențiate împreună cu salariile aferente în statele de plată și pentru care s-a datorat și s-a</p>	<p>Unele drepturi salariale suplimentare au fost reglementate ca indemnizații, nu ca sporuri, astfel că există riscul nemenționării lor în adevărințe, pe considerentul că este vorba despre un alt drept – deci, se impune folosirea ambilor</p>

	<p>virat contribuția de asigurări sociale.</p> <p>V. Sporuri cu caracter permanent, în conformitate cu prevederile Legii nr. 49/1992 pentru modificarea și completarea unor reglementări din legislația de asigurări sociale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sporul de vechime în muncă (a se vedea pct. I); • sporul pentru lucru în subteran, precum și pentru lucru pe platformele marine de foraj și extracție; • indemnizația de zbor; • sporul pentru condiții grele de muncă; • sporul pentru lucrul sistematic peste programul normal; • sporul pentru exercitarea unei funcții suplimentare; • alte sporuri cu caracter permanent prevăzute de legislația specifică fiecărui domeniu de activitate sau prevăzute în contractele colective și individuale de muncă. <p>Mențiune: Aceste sporuri se utilizează la determinarea punctajului mediu anual atât pentru perioadele anterioare, cât și pentru cele ulterioare datei de 1 aprilie 1992, data intrării în vigoare a prevederilor Legii nr. 49/1992.</p> <p>VI. Adeverințele prin care se dovedesc aceste sporuri vor cuprinde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datele de identificare a persoanei; • denumirea unității; • perioada în care s-a lucrat, cu indicarea datei de începere și de încetare a raportului de muncă; • funcția, meseria sau specialitatea 	<p>virat contribuția de asigurări sociale.</p> <p>V. Sporuri/ indemnizații cu caracter permanent, în conformitate cu prevederile Legii nr. 49/1992 pentru modificarea și completarea unor reglementări din legislația de asigurări sociale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sporul de vechime în muncă (a se vedea pct. I); • sporul pentru lucru în subteran, precum și pentru lucru pe platformele marine de foraj și extracție; • indemnizația de zbor; • sporul pentru condiții grele de muncă; • sporul pentru lucrul sistematic peste programul normal; • sporul pentru exercitarea unei funcții suplimentare; • alte sporuri/ indemnizații cu caracter permanent prevăzute de legislația specifică fiecărui domeniu de activitate sau prevăzute în contractele colective și individuale de muncă. <p>Mențiune: Aceste sporuri/ indemnizații se utilizează la determinarea punctajului mediu anual atât pentru perioadele anterioare, cât și pentru cele ulterioare datei de 1 aprilie 1992, data intrării în vigoare a prevederilor Legii nr. 49/1992.</p> <p>VI. Adeverințele prin care se dovedesc aceste sporuri vor cuprinde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datele de identificare a persoanei; • denumirea unității; • perioada în care s-a lucrat, cu indicarea datei de începere și de încetare a raportului de muncă; • funcția, meseria sau specialitatea 	<p>termini.</p> <p>Unele drepturi salariale suplimentare au fost reglementate ca indemnizații, nu ca sporuri, astfel că există riscul nemenționării lor în adeverințe, pe considerentul că este vorba despre un alt drept – deci, se impune folosirea ambilor termini.</p>
--	--	---	--

	<p>exercită;</p> <ul style="list-style-type: none"> • denumirea sporurilor, procentul sau suma acordată; • perioada în care a primit sporul și temeiul în baza căruia s-a acordat; • adeverințele vor purta număr, data eliberării, ștampila unității, precum și semnătura celui care angajează unitatea sau a persoanei delegate în acest sens de conducerea unității. <p>Adeverințele privind sporurile cu caracter permanent acordate în perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001 se vor prezenta numai în situațiile în care aceste sporuri nu sunt înregistrate în carnetul de muncă.</p> <p>Mențiune: Pentru situațiile prevăzute la art. 139 alin. (3) din lege, la determinarea punctajelor lunare, sumele reprezentând:</p> <ul style="list-style-type: none"> • formele de retribuire în acord sau cu bucată, în regie ori după timp, pe bază de tarife sau cote procentuale; • premiile anuale și premiile acordate în cursul anului pentru realizări deosebite; • recompensele cu caracter limitat, acordate personalului din unele sectoare de activitate; • al treisprezecelea salariu; • formele de retribuire pentru "orele suplimentare" realizate peste programul normal de lucru; • sporul acordat pentru personalul didactic care îndrumă practica psihopedagogică și care asigură perfecționarea de specialitate a 	<p>exercită;</p> <ul style="list-style-type: none"> • denumirea sporurilor, procentul sau suma acordată; • perioada în care a primit sporul și temeiul în baza căruia s-a acordat; • adeverințele vor purta număr, data eliberării, ștampila unității, precum și semnătura celui care angajează unitatea sau a persoanei delegate în acest sens de conducerea unității. <p>Adeverințele privind sporurile cu caracter permanent acordate în perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001 se vor prezenta numai în situațiile în care aceste sporuri nu sunt înregistrate în carnetul de muncă.</p> <p>Mențiune: Pentru situațiile prevăzute la art. 139 alin. (3) din lege, la determinarea punctajelor lunare, sumele reprezentând:</p> <ul style="list-style-type: none"> • formele de retribuire în acord sau cu bucată, în regie ori după timp, pe bază de tarife sau cote procentuale; • premiile anuale și premiile acordate în cursul anului pentru realizări deosebite; • recompensele cu caracter limitat, acordate personalului din unele sectoare de activitate; • al treisprezecelea salariu; • formele de retribuire pentru "orele suplimentare" realizate peste programul normal de lucru; • sporul acordat pentru personalul didactic care îndrumă practica pedagogică și care asigură perfecționarea de specialitate a 	<p>Inclusiv în Legea nr. 6/1969 privind Statutul personalului didactic din RSS, dreptul salarial a avut în vedere practica pedagogică, nu psihopedagogică –</p>
--	---	---	---

<p>învățătorilor și educatorilor; • indemnizațiile de muncă nenormată; • alte sporuri care nu au avut caracter permanent pentru care s-a datorat contribuția de asigurări sociale, se valorifică numai în situația dovedirii acestora prin adevăriniță întocmită conform modelului prevăzut în anexa nr. 6 la lege.</p>	<p>învățătorilor și educatorilor; • indemnizațiile de muncă nenormată; • alte sporuri/ indemnizații care nu au avut caracter permanent pentru care s-a datorat contribuția de asigurări sociale, se valorifică numai în situația dovedirii acestora prin adevăriniță întocmită conform modelului prevăzut în anexa nr. 6 la lege.</p>	<p>nefiind însă reglementat ca spor, ci sub forma a două clase de majorare salarială – art. 177 din Legea nr. 6/1969. Unele drepturi salariale suplimentare au fost reglementate ca indemnizații, nu ca sporuri, astfel că există riscul nemeționării lor în adevărinițe, pe considerentul că este vorba despre un alt drept – deci, se impune folosirea ambilor termeni</p>
---	--	---

Model Anexa – prezentat la Art. 75

Anexa ...

Ordin CNPP .....
 Casa Teritorială de Pensii .....
 Cabinetul de Expertiză medicală a capacității de muncă nr.....
 Localitatea.....
 Nr..... Data .....

PROGRAM RECUPERATOR

Privind pe dl/dna.....
 CNP....., domiciliat(a) în ....., nr....., jud....., pensionar de invaliditate gradul str.....
 ..... necesită respectarea, monitorizarea și evaluarea de către medicii curanți și cel de expertiză medicală a următorului program de recuperare pentru afecțiunile de care suferă, conform Legii nr.360/2023 art.....

Masuri recuperatorii recomandate-exemple	Cine monitorizeaza/evaluateaza si cum	Perioada/interval de timp
1. Regim alimentar hipocaloric pt. scădere ponderală cca. 20 - 25kg pe an	Specialist “Diabet și boli nutriție “- conform dieta specifică	La 3-6 luni

2. Măsurarea tensiunii arteriale	Medic de familie/cardiolog	Lunar-trimestrial sau ori de câte ori e nevoie
3. Monitorizarea glicemiei	Pacientul - carnet glicemii, doze administrate Specialist Diabet și boli nutriție	- Zilnic –pacienți cu insulină - La 3/6 luni, cabinet Diabet - HbA1c la 6 luni
4. Control clinic de reevaluare și prescriere /schimbare tratament	Cardiolog – consemnare evoluție, stare prezentă, tratament Neurolog - idem Etc.....	La 3-6-12 luni sau la orice agravare a afecțiunii.
5. Fiziokinetoterapie	Stațiune balneară specifică ..... (se recomandă...)	O cură la 6 luni
Etc.		

Realizare program recuperator (pe verso-ul paginii)

Data control	Diagnostic clinic	Acțiuni recuperatorii aplicate (tratament/operatii etc.)	Evoluție și prognostic	Medic curant

Observații

.....
.....
.....

Nota : neindeplinirea obligatiei de urmare a programului recuperator .....